

محبت و مهرورزی
زیربنای تحکیم خانواده

انسیه قلیچ لی

سرشناسه: قلیچلی، انسیه، ۱۳۵۴.
 عنوان و نام پدیدآور: محبت و مهرورزی زیربنای تحکیم خانواده/ انسیه قلیچلی.
 مشخصات نشر: تهران: دارالفنون، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری: ۱۵۵ ص.
 شابک: ۸-۸۱۷۱-۰۵-۸-۶۰۰-۹۷۸.
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
 دانش: کتابنامه: ص. ۱۴۷ - ۱۵۵.
 موضوع: خانواده‌ها -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
 موضوع: خانواده‌ها -- ادبیت
 رده‌بندی کد: ۱۱۴: ۳-۱۱/۱۷/۲۳۰ BP
 رده‌بندی دیویی: ۳۱/۳۹۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۰۹۵۱۷۰۷

نام کتاب: محبت و مهرورزی زیربنای خانواده
 مولف: انسیه قلیچلی
 ناشر: دارالفنون
 طراح جلد: فرزانه دلبری
 ویراستار و صفحه‌آرا: فرزانه دلبری
 چاپ و صحافی: مجتمع چاپ اول
 شابک: ۸-۸۱۷۱-۰۵-۸-۶۰۰-۹۷۸
 نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۴
 شمارگان: ۵۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۵۵۰۰۰ ریال

*** حق چاپ این اثر، برای مولف محفوظ است ***

* جهت تهیه این کتاب با آقای عباسی (۰۹۱۱۶۳۴۳۳۲۳) تماس حاصل نمایید*
 دفتر مرکزی: تهران، خیابان ۱۲ فروردین، کوچه بهشت آیین، پلاک ۳۴، انتشارات دارالفنون

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
---------------	---

فصل اول: جایگاه محبت و مهرورزی در خانواده

تعریف محبت.....	۱۱
تعریف خانواده.....	۱۱
جایگاه محبت در خانواده.....	۱۲
مهرورزی و محبت.....	۱۳
مهر ورزیدن.....	۱۴
مهرورزی.....	۱۵

فصل دوم: ازدواج در قرآن کریم

ازدواج و روابط محبت آمیز زن و شوهر.....	۱۷
ازدواج در قرآن کریم.....	۱۸
ازدواج به عنوان یکی از پاداش‌ها در جهان آخرت است.....	۱۸
اقتصاد خانواده به خاطر امر مقدس ازدواج سامان می‌گیرد.....	۱۸
ترغیب به ازدواج آسان.....	۱۹
ازدواج مایه آرامش و محبت و مهربانی است.....	۲۵
پیوند محبت آمیز ازدواج و رفتار با زنان در گفتار و سیره پیامبر اکرم (ص) و ائمه اطهار (ع).....	۲۶
چرا برخی از جوانان از ازدواج سرباز می‌زنند و به این امر مقدس توجه ندارند؟.....	۲۷
سیره حضرت امام خمینی (ره) در رفتار با همسرشان.....	۳۱

فصل سوم: رفتار محبت آمیز فرزندان و پدر و مادر

فرزندان و رفتار محبت آمیز و محترمانه پدر و مادر با آنها.....	۳۳
فرمایشات پیامبر (ص) در خصوص مهرورزی نسبت به فرزندان.....	۳۴
نمونه‌هایی از رفتار پیامبر با فرزندان.....	۳۴
دعای پدر و مادر در حق فرزندان.....	۳۷
دعای بیست و پنجم صحیفه کامله سجادیه (دعا برای فرزندان).....	۳۷

۴۰.....	محبت و مهرورزی رابطه‌ای دو سویه است.....
۴۱.....	احترام و خوش رفتاری و مهربانی نسبت به پدر و مادر از دیدگاه قرآن.....
۴۵.....	احترام پدر و مادر در منطق اسلام.....
۴۷.....	خوش رفتاری و مهرورزی با پدر و مادر در کلام معصومین (ع).....
۵۰.....	دعای فرزند برای پدر و مادر به نقل از امام سجاد (ع).....
۵۲.....	نگاه کردن به پدر و مادر عبادت است.....
۵۳.....	خویشاوندان و صله رحم.....

فصل چهارم: جایگاه خانواده از منظر قرآن

۵۷.....	خانواده از منظر قرآن.....
۵۷.....	کارکرد و جایگاه خانه در قرآن.....
۵۸.....	محل تسکین.....
۵۸.....	محل ذکر و تلاوت آیات الهی.....
۵۹.....	محل رابطه‌ای قدسی.....
۵۹.....	لزوم حفظ حریم خانه.....
۶۰.....	اهمیت خانواده در دوران کودکی.....
۶۱.....	اهمیت خانواده در دوران نوجوانی.....
۶۱.....	عوامل امنیت و ثبات خانواده.....
۶۱.....	تعریف خانواده از منظر قرآن.....
۶۷.....	خانواده و پیامبران.....
۶۷.....	خانواده‌های الگو در اسلام.....
۶۸.....	آسیب‌شناسی خانواده.....
۶۸.....	طلاق.....
۶۹.....	ریشه‌های اختلاف خانوادگی.....
۶۹.....	اصلاحات خانوادگی از دیدگاه قرآن.....
۷۳.....	خانواده مطلوب از دیدگاه قرآن.....

فصل پنجم: رابطه مهر و محبت در تحکیم بنیان خانواده

۷۵.....	عشق، بنیان خانواده.....
۷۹.....	عوامل تحکیم بنیان خانواده در اسلام.....
۹۱.....	نقش زن در تعالی خانواده.....
۹۲.....	نقش محبت والدین در بهداشت روانی فرزندان.....
۹۳.....	اهمیت مسئله‌ی «محبت» نسبت به فرزندان.....

فصل ششم: نقش محبت خانواده در بهداشت روانی فرزندان

۹۶	نقش خانوادگی سالم در پرورش عواطف فرزندان
۹۷	لزوم رعایت حد اعتدال در محبت به کودکان
۹۷	عوامل تربیت عاطفی فرزندان در خانواده: برگرفته از احادیث
۱۰۰	عوامل تربیت عاطفی فرزندان در خانواده
۱۰۰	همسویی بینش‌ها و باورهای مذهبی
۱۰۱	اندیشه از خود دانستن وجود فرزند
۱۰۲	انسان دوستی
۱۰۳	محبت
۱۰۴	خوشرویی
۱۰۵	تکریم و احترام متقابل
۱۰۷	حسن ظن (مثبت نگری)
۱۰۸	عفو و بخشش
۱۰۹	نیکی در برابر بدی‌ها
۱۱۰	یار و غمخوار و مایه‌ی نشاط بودن
۱۱۱	هدیه دادن
۱۱۱	هماهنگی میان گفتار و رفتار
۱۱۳	ابراز عواطف مثبت
۱۱۴	توجه به امنیت روانی
۱۱۴	الگو دهی
۱۱۶	بحث و تفسیر
۱۱۸	احترام به پدر و مادر در منطق اسلام
۱۲۰	توحید و نیکی به پدر و مادر، سرآغاز یک رشته احکام مهم اسلامی
۱۲۸	القبای احترام به پدر و مادر
۱۲۹	برترین توصیه نسبت به پدر و مادر
۱۳۲	وجوب پرهیز از آزار پدر و مادر
۱۳۲	فروتنی در برابر والدین
۱۳۳	وظیفه فرزند پس از درگذشت والدین
۱۳۴	مفاسد اجتماعی
۱۳۴	زیان‌های فردی
۱۳۵	رابطه میان محبت و شادابی
۱۳۶	محبت و دوست داشتن خداوند

۱۳۷.....محبوب خدا گشتن

۱۴۱.....احادیث درباره محبت و مهرورزی

۱۴۴.....آیاتی پیرامون محبت ورزیدن در زندگی

۱۴۷.....منابع

www.ketab.ir

میل به محبت و محبت‌ورزی از تمایلات فطری انسان است که در هر دوره‌ای از زندگی، تحول و رشد به آن نیازمند است و باید از او تواد تا آخرین زمان وداع با این دنیا، متناسب با دوره‌ی رشد خویش، همواره این نیاز عالی و اساسی تأمین شود. محبت، احساسات و تمایلات خانوادگی و اجتماعی انسان‌ها را نسبت به همدیگر در عرصه‌های گوناگون زندگی عمیق و ریشه‌دار می‌سازد؛ زیرا محبت، مهربانی و عطف، به زندگی خانوادگی و اجتماعی گرما می‌بخشد و صمیمیت، صداقت و برخورد نیک و شایسته را در پی دارد. پیامبر اکرم (ص) در باب این نکته‌ی مهم فرمود: «الرَّجُلُ لِلْمَرْأَةِ: إِنِّي أُحِبُّكِ، لَا يَذْهَبُ مِنْ قَلْبِهَا أَبَدًا؛ مردی که به زنتش بگوید: من تو را دوست دارم، این سخن هرگز از دل زن بیرون نمی‌رود.

محبت زن و شوهر به هم یکی از راهکارهای اساسی در شیرینی و شادکامی زندگی زناشویی است که در تحکیم عواطف آنان با فرزندان نیز بسیار مؤثر است. نسبت در مقام یکی از آموزه‌های اخلاقی اسلام مورد تأکید است. خداوند در باب اهمیت این موضوع می‌فرماید: «مِنْ تِلْكَ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً (روم: ۲۱)؛ از نشانه‌های قدرت خداوند این است که از جنس خودتان همسرانی برایتان آفرید تا در کنار آنها آرامش یابید و در میانتان مودت و رحمت قرار دهد.

بر همین اساس می‌توان ادعا کرد که نیرومندترین عامل دوام و رشد خانواده، محبت است و بهترین عامل برای استحکام و بقای آن، برانگیختن عواطف متقابل همسران به یکدیگر است. پیامبر گرامی اسلام (ص) می‌فرماید: «فَأَشْفِقُوا عَلَيْهِمْ وَ طَيَّبُوا قُلُوبَهُمْ حَتَّى يَقِفَ مَعَكُمْ وَلَا تُكْرِهُوا النِّسَاءَ رَأْسَ طُلُوعِ الْبُحْرِ؛ با زنان مهربانی کنید و دل‌هایشان را به دست آورد تا با شما همراهی کنند و هرگز آنان را مجبور و خشمگین نکنید.

از این رو، لازمه‌ی شادابی و نشاط روانی زن و مرد، به ویژه زن این است که خود را محبوب همسر خویش ببیند و از عشق و علاقه‌ی او به خویش مطمئن باشد. اگر زن درباره‌ی محبت و علاقه‌ی همسرش به خود تردید کند، احساس درماندگی و ناتوانی عاطفی به او دست می‌دهد. این مسئله چنان بر روان زن اثر می‌گذارد که علاقه‌ی او به فرزندش نیز کمتر می‌شود؛ به بیان دیگر، عاطفه‌ی مادری به شدت از عواطف شوهر در قبال زن تأثیر می‌پذیرد و این خود نشان می‌دهد که هر چه محبت و علاقه در روابط عاطفی والدین بیشتر برقرار باشد، فرزندانی تربیت خواهند شد که محبت را در کانون اعمال و رفتار خویش قرار خواهند داد. افزون

بر آن، محبت و به ویژه ابراز آن در همه‌ی مراحل و همدلی با فرزندان، نقشی بسیار مهم در تربیت عاطفی آنان دارد.

والدینی که با فرزندان محبت شدید و همدلی دارند، می‌توانند احساس سرخوردگی احتمالی فرزند را از نتایج توصیه‌های خود و چگونگی ارتباط خود با فرزندان کشف کنند و برای یافتن راه حلی که برای هر دو پذیرفتنی باشد، کوشش کنند؛ به بیان دیگر، والدینی که با احساسات فرزند خود همدلی می‌کنند، مایل و قادرند که به‌طور سازنده به سوی مطلوب حرکت کنند و زمینه‌ی ارتباط مطلوب و مؤثر با فرزندان را فراهم نمایند. امام صادق(ع) می‌فرماید: **إِنَّ اللَّهَ لَيَرْحَمُ الْغَبْدَ لِيَشِدَّ جَبَهُ لَوْلَدِهِ**؛ بدون تردید، خداوند بر بنده‌ی خود به سبب شدت محبت و همدلی با فرزندش، رحم می‌کند.

همدلی والدین اثری مهم بر محافظت و مراقبت از فرزند دارد؛ زیرا هنگامی که والدین از وضعیت و شرایط فرزندان آگاه باشند و او را درک کنند، به دقت و درجه‌ی مراقبت خود از فرزندان در هنگام بروز مشکل و آسیب می‌افزایند و در زندگی فردی و اجتماعی وی مهر و الفت را به ارمغان می‌آورند. البته این نکته حایز اهمیت است که در ابراز محبت، تکریم شخصیت فرزند نباید افراط کرد؛ زیرا در آن صورت شخصیت فرزند بر اثر زیاده‌روی والدین در ابراز محبت‌های نابجا لطمه‌ی جبران‌ناپذیری خواهد خورد و او از جامعه توقعات و چشم‌داشت‌های نابجایی خواهد داشت.

در نتیجه اینکه، نیرومندترین عامل دوام باشد خانواده؛ محبت و مهرورزی و ابراز عشق و علاقه به یکدیگر است. این کتاب در تلاش است تا در مورد محبت و مهرورزی را در خانواده و اثرات آن را بر روی فرزندان مورد بررسی قرار دهد. امید است مورد توجه و لاقصدی و خانواده‌های محترم قرار گیرد. انشاء الله تعالی